

skal jeg begynde med at sige, at jeg antager, at Ingen vil gjøre Indvending mod, at Ministeren spørger Biskopperne tilraads om kirkelige Anliggender, at Biskopperne, naar de ere komne sammen, indgive Andragender om kirkelige Anliggender til ham, og at de selv enes om en fælles eller ialtfald ensartet Optræden lige overfor kirkelige Forhold i deres Stifter. Det, som skulde konstituere det Lovstridige ved den kongelige Resolution, skulde da være det, at Biskopperne ere befalede at samles regelmæssigt en Gang om Aaret, og at Ministeren i Reglen har at indhente deres Betænkning, forinden han for sit Vedkommende afgjør indre kirkelige Sager af almindelig Betydning. Men imod den Paastand, at dette skulde være lovstridigt, forekommer det mig, at der maa og kan gjøres to afgjørende Betragtninger gjældende. Den første er den, at ligesom dette Raad er indstiftet ved kongelig Resolution, saaledes kan det hæves paa samme Maade. Raadets Existent's er ene og alene afhængig af Administrationens Villie. Og den anden er den, at vel har Kirkeministeren i Reglen at spørge det tilraads, men i hvert enkelt Tilfælde vil det komme an paa hans bedste Skjønnende, hvorvidt han mener, at han i dette Tilfælde bør spørge det tilraads eller ei. Der er altsaa ingen absolut Forpligtelse for ham til at spørge det tilraads; en saadan mener jeg heller ikke kunde paalægges ham uden ved Lov. Den Indvending, som særlig blev gjort af den erede Forespørger, at ved denne administrative Bestemmelse blev ikke alene den nuværende Minister, men ogsaa fremtidige Ministre bundne, forekommer mig ikke at have Noget at sige. Der gives saa mange administrative Bestemmelser, hvor ikke alene den Minister, som udvirker dem, men ogsaa hans Efterfølgere bindes, indtil de ere hævede paa samme Maade, paa hvilken de ere bragte tilveie. — Man kunde imidlertid maasse sige, tænker jeg mig, at selv om nu den Betragtning, som jeg her har gjort gjældende af Grundlovens § 75, er ubetinget rigtig, saa er det jo dog vist, at en ny Forsatning for Kirken ikke kan indføres uden ved Lov, ikke kan indføres gennem administrative Bestemmelser, men at det, der nu er sket her, just er Indførelsen af en ny Forsatning for den danske Folkekirke gennem en administrativ Bestemmelse, en kongelig Resolution, uden Lov. Men dette er ikke rigtigt. Det er ikke nogen ny Forsatning, der er indført for Kirken ved den kongelige Resolution. Den kongelige Resolution holder sig ganske indenfor den bestaaende Forsatning for Kirken. Vor Kirke er som bekendt, hvad det Administrative an-

gaar, fuldkomment underkastet den vedkommende Ministers eller ialtfald vedkommende Regjerings Forgodtbefindende. Imod denne Indvending mod Foranstaltningens Lovlighed maa jeg derfor gjøre akkurat de samme Betragtninger gjældende, som jeg har gjort gjældende lige overfor den første Indvending. For at et Samfund, som hidtil har været styret absolutistisk, kan siges at have faaet en Forsatning, saa maa det dog være det Mindste, der kan fordres, at den Forsamling eller det Raad — hvad det nu er — som repræsenterer Samfundet, kan have en Indflydelse paa sin egen Existent's eller, for at gaa til det allermindst mulige, at denne Forsamlings Existent's dog ikke fuldstændig er afhængig af Regjeringsmagten, men at der til dens Ophævelse dog maa kræves en tredje Magts Godkjendelse, altsaa i dette Tilfælde den lovgivende Magts Godkjendelse. Det forekommer mig dog, at dette vilde være det Mindste, der kunde forlanges, for at man kunde sige: nu har dette Samfund faaet en Forsatning, at den Forsamling, som repræsenterer Samfundet, ikke kunde ophæves ensidig af Regjeringen, men at der maatte kræves den lovgivende Magts Samtykke dertil. For det Andet, mener jeg, maa man fordre som en nødvendig Betingelse for at kunne sige, at Kirkesamfundet har faaet en Forsatning, at Kirkeraadet, selv om det aldeles ikke har nogen lovgivende Myndighed, er absolut kun raadgivende, dog ialtfald har den Ret at skulle raadspørges om alle de Anliggender, for hvis Skyld det er indstiftet. Dette er imidlertid ikke Tilfældet for det Kirkeraad's Vedkommende, som er indstiftet ved den kongelige Resolution. Dets Existent's er, som jeg før gjorde opmærksom paa, ene afhængig af Regjeringens Villie, og der er ikke nogen absolut Forpligtelse for Ministeren til at raadspørge det i alle Tilfælde, og efter at have raadspurgt det, staar det ham frit, om han vil følge dets Raad eller ikke. Jeg ser mig derfor ikke istand til at fortae, at den kongelige Resolution skulde stride mod Grundlovens § 75 eller mod de til Grund for Grundloven liggende almindelige Regler om Grændserne mellem den lovgivende og udøvende Magt.

Det kirkelige Raad, som nu er indstiftet ved kongelig Resolution, har alene den Opgave — og det den meget vigtige Opgave — at være til Kirkeministerens Medhjælp. Det er en Trang, som ganske naturlig maa gjøre sig gjældende for en Kirkeminister, at have et kirkeligt Raad at henvende sig til, naar han skal træffe Afgjørelser om rent indre kirkelige Forhold; dette er af stor Betydning for Kirkeministeren, som jo er en verdslig, politisk Personlighed, som ikke engang behøver